

HMS-DATABLAD

Maursyre 85

1. Identifikasjon av stoffet / produktet og av selskapet / foretaket

Utgitt dato	26.09.2007
Kjemikaliets navn	Maursyre 85
Kjemikaliets bruksområde	Konserveringsmiddel for gras.
Produsent	
Firmanavn	ADDCON Nordic AS
Besøksadresse	Tormod Gjestlands veg 16
Postadresse	Postboks 1138, 3905 Porsgrunn
Postnr.	3936
Poststed	Porsgrunn
Land	Norge
Telefon	+47 35 56 41 00
Telefaks	+47 35 56 41 01
E-post	oyvind.oskarsen.due@addcon.com
Hjemmeside	http://www.addcon.com
Org. nr.	988 774 677
Utarbeidet av	ADDCON Nordic AS v/ Øyvind Oskarsen Due, telefon: +47 35 56 41 37
Nødtelefon	Giftinformasjonen: 22 59 13 00

2. Stoffblandingers sammensetning og stoffenes klassifisering

CAS-nr.	EC-nr.	Komponentnavn	Innhold	Klassifisering	Anm.
64-18-6	200-579-1	Maursyre	< 85	C; R35, R41	
7732-18-5	231-791-2	Vann	< 16		

Kolonneforklaring
 CAS-nr. = Chemical Abstracts Service; EU (Einecs- eller Elincsnr.) = European inventory of Existing Commercial Chemical Substances;
 Ingrediensnavn = Navn iflg. stoffliste (stoffer som ikke står i stofflisten må oversettes hvis mulig). Innhold oppgitt i; %, %vkt/vkt, %vol/vkt, %vol/vol, mg/m³, ppb, ppm, vekt%, vol%

FH/FB/FM
 T+ = Meget giftig, T = Giftig, C = Etsende, Xn = Helseskadelig, Xi = Irriterende, E = Eksplosiv, O = Oksiderende, F+ = Ekstremt brannfarlig, F = Meget brannfarlig, N = Miljøskadelig.

Komponentkommentarer
 For fullstendig tekst til inngående komponenters R-setninger, se punkt 16.

3. Viktigste faremomenter

Etsende

Farebeskrivelse
 Sterkt etsende.
 Under ensleringsprosessen kan det dannes gasser.

4. Førstehjelpstiltak

Generelt
 Flytt pasienten vekk fra eksponeringskilden snarest mulig. Hold pasienten i ro. Sørg for varme og frisk luft. Hvis pasienten er bevisstløs, men puster selv,

	sørg for frie luftveier og legg i stabilt sideleie. Gi kunstig åndedrett ved åndedrettsstans.
Innånding	Se under "Generelt". Ved tegn til tap av bevisstheten eller annet ubehag, må lege kontaktes.
Hudkontakt	Skyll straks med mye vann. Fjern tilsølte klær, armbåndsurr o.l. og skyll huden under. Ved store skader må lege kontaktes snarest. Fortsett skylling med vann inntil medisinsk personell overtar. Ved små skader: Skyll med mye vann. Benytt eventuelt en brannsalve. Ved vedvarende ubehag eller dannelse av blødder, må lege kontaktes.
Øyekontakt	Skyll straks med en myk stråle lunkent vann. Sørg for å holde øynene åpne under skylling. Fjern eventuelt kontaktlinser. Kontakt lege snarest og fortsett skylling inntil medisinsk personell overtar.
Svelging	FREMKALL IKKE BREKNING! Gi 1-2 glass vann å drikke dersom pasienten er ved bevissthet. Gi eventuelt fløte, matolje eller annen fet drikke dersom tilgjengelig. Kontakt lege snarest.
Informasjon til helsepersonell	Symptomatisk behandling. Kontakt Giftinformasjonen tlf. 22 59 13 00.

5. Tiltak ved brannslukking

Passende brannslukningsmidler	Slukningsmiddel velges mht. omgivende brann.
Brann- og eksplosjonsfarer	Produktet selv er ikke brannfarlig. Under ensileringsprosessen kan det dannes eksplosive gasser. Produktet utvikler varme i kontakt med vann. Maursyre spaltes til kullos (CO) og vann ved oppvarming og spaltningen øker raskt ved oppvarming til over 100 °C.
Personlig verneutstyr	Generelt: Evakuer alt personell. Ta på full brannbekledning for brannslukking. Benytt friskluftsmaske og fullt verneutstyr når produktet er involvert i brann.
Annen informasjon	Brannen bekjempes fra best mulig beskyttet plass. Flammeutsatte beholdere kan kjøles med vann. Fjern beholdere fra brannstedet hvis mulig uten risiko.

6. Tiltak ved utilsiktet utslipp

Sikkerhetstiltak for å beskytte personell	Benytt hensiktsmessig verneutstyr. Se tiltak for personlig vern under punkt 7 og 8.
Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø	Begrens spredningen. Unngå spredning til kloakk, vassdrag eller jordsmonn. Meld fra til ansvarlig myndighet (politi/kommuneingeniør/miljøvernssjef/SFT) ved større spill/lekkasjer.
Metoder for opprydding og rengjøring	Spill kan pumpes opp eller absorberes i tørt, inert materiale som sand, jord e.l. Spill samles opp i passende beholdere som merkes med innhold og leveres til destruksjon. Behandles i henhold til lover og regler for avfallshåndtering (se pkt. 13)

7. Håndtering og lagring

Håndtering	Unngå kontakt med hud og øyne. Se tiltak for personlig vern under punkt 8. Sørg for tilstrekkelig ventilasjon. Unngå innånding av damp/sprøytetåke. Under ensileringsprosessen: Eliminer alle tennkilder. Alt elektrisk utstyr skal være jordet. Bruk kun gnistsikkert verktøy.
Oppbevaring	Må oppbevares i godt ventilerte bygninger eller under halvtak. Kan evt. lagres under åpen himmel i avlåst område. Må holdes adskilt fra salpetersyre, nitrater, nitritt og peroksid.
Spesielle egenskaper og farer	Under ensileringsprosessen kan det dannes eksplosive gasser.

8. Eksponeringskontroll / personlig verneutstyr

Administrative normer

CAS-nr.	EC-nr.	Komponentnavn	8 t. normverdi	ppm/mg/m ³	Kort normverdi	ppm/mg/m ³	Norm år
64-18-6	200-579-1	Maursyre	9	mg/m ³			2003

Eksponeringskontroll

Begrensning av eksponering på arbeidsplassen	Ved eksponeringskontroll: Egnet prøvetakingsmetode kan være absorpsjon av maursyre i lutløsning. Kontakt Yara Formates for nærmere informasjon. All håndtering skal foregå på godt ventilert sted. Mekanisk ventilasjon og punktavsug kan behøves. Sørg for tilgang til rikelige mengder vann. Øyespylingsmuligheter. Dusj nær arbeidsplassen. Alt verneutstyr skal være CE-merket. HYGIENISKE RUTINER: Vask hendene før arbeidspauser og etter arbeidstidens slutt.
Åndedrettsvern	Benytt friskluftsmaske ved utilstrekkelig ventilasjon eller ved langvarige eksponeringer. Benytt ellers gassmaske med filter A (brunt - organiske gasser og damper)
Håndvern	Benytt vernehansker av nitrilgummi, neopren eller polyvinylklorid (PVC). Hanskematerialet er anbefalt på bakgrunn av data for maursyre og har en gjennomtrengningstid på mer enn 8 timer. Gjennomtrengningstiden kan vareiere med hanskens tykkelse, arbeidsoperasjon og eksponering.
Øyevern	Bruk godkjente tettsittende vernebriller eller ansiktsskjerm.
Annet hudvern enn håndvern	Bruk gummistøvler og langt forkle av fortrinnsvis nitrilgummi, neopren eller PVC.
Annen informasjon	Administrativ norm for maursyre (formiat): 9 mg/m ³ eller 5 ppm.

9. Fysiske og kjemiske egenskaper

Tilstandsform	Væske. Danner tåke i fuktig luft.
Lukt	Maursyre, skarp.
Farge	Klar.
Løselighet i vann	Blandbar.
Relativ tetthet	1,2 g/cm ³
Kokepunkt/kokepunktintervall	101
Kokepunkt/kokepunktintervall	Verdi: °C
pH (bruksløsning)	< 3,8
Damptrykk	33,4 mmHg (20°C)
Damptetthet	1,2
Luktgrense	Ca 20 ppm.

10. Stabilitet og reaktivitet

Materialer som skal unngås	Reagerer kraftig med peroksider, salpetersyre og nitrat. Reagerer med alkali under varmeutvikling.
Farlige spaltningsprodukter	Maursyre spaltes til kullos (CO) og vann ved oppvarming og spaltingen øker raskt ved oppvarming til over 100 °C.
Stabilitet	Maursyre kan føre til korrosjon på metaller og maling.
Annen informasjon	Under ensileringsprosessen kan det dannes eksplosive gasser.

11 Opplysninger om helsefare**Øvrige helsefareopplysninger**

Generelt	Sterkt etsende. Dampfasen virker meget irriterende. Eksponering for damp over lengre tid kan medføre misfarging av hud og skade på tannemalje.
Innånding	Innånding virker sterkt irriterende på luftveier og lunger. Avhengig av mengde,

	kan innånding medføre etseskader.
Hudkontakt	Kan gi alvorlig etseskade på huden med dype sår og arrdannelse. Kontakt med væsken kan gi sterk kløe og det kan oppstå blæredannelse som brer seg selv etter at maursyren er skyllet bort.
Øyekontakt	Sterkt etsende, kan medføre tap av synet.
Svelging	Kan forårsake etseskader på slimhinner, svelg, spiserør og magesekk. Vil medføre kvalme og brekninger. Brekninger kan medføre fare for aspirasjon til lungene. Dødelig dose for maursyre er ca 30 ml.

12. Miljøopplysninger

Toksikologisk informasjon

Akvatisk kommentarer Bioakkumulerer ikke.

Øvrige miljøopplysninger

Økotoksisitet	Det forventes ingen økologiske effekter ved normal bruk.
Mobilitet	Blandbar med vann.
Persistens og nedbrytbarhet	Produktet er biologisk nedbrytbar.
Bioakkumulasjonspotensial	Bioakkumulerer ikke.
Andre skadevirkninger / annen informasjon	Ved utslipp til vann, vil produktet føre til surere vann som kan skade fisk og andre organismer lokalt rundt utslippsstedet.

13. Fjerning av kjemikalieavfall

Avfallskode EAL	EAL: 02 01 09: Annet landbrukskjemisk avfall enn 02 01 08
NORSAS	7134: Surt organisk avfall
Produktet er klassifisert som farlig avfall	Ja
Egnede metoder til fjerning av kjemikaliert	Klassifisert som farlig avfall. Alt avfall skal behandles forsvarlig. Emballasje skal tømmes og leveres etter gjeldende regler.
Annen informasjon	Angivelse av avfallsstoffnummer og EAL-kode er kun veiledende. De endelige avfallskoder må bestemmes av sluttbruker basert på den faktiske bruken av produktet.

14. Opplysninger om transport

Varenavn (nasjonalt)	Maursyre
UN-nr.	3412
Farlig gods ADR/RID	Ja, Klasse:8, C3 Fare nr.:80
Farlig gods IMDG	Ja, Klasse:8 Emballasjegruppe:II
Farlig gods ICAO/IATA	Ja, Klasse:8 Emballasjegruppe:II
Fareseddel	8
Andre relevante opplysninger	Emballasjegruppe ADR: II IMDG: EmS F-A, S-B

15. Opplysninger om lover og forskrifter

Faresymbol

Etsende

Sammensetning på merkeetiketten	Maursyre: < 85 %, Vann: < 16 %
R-setninger	R35 Sterkt etsende.

S-setninger	<p>S16 Holdes vekk fra antenneskilder - Røyking forbudt.</p> <p>S45 Ved uhell eller illebefinnende er omgående legebehandling nødvendig; vis etiketten om mulig.</p> <p>S23 Unngå innånding av gass/røyk/damp/sprøytetåke.</p> <p>S26 Får man stoffet i øynene; skyll straks grundig med store mengder vann og kontakt lege.</p>
Referanser (Lover/Forskrifter)	<p>Norsk stoffliste 2002 (Statens forurensningstilsyn, Arbeidstilsynet, Direktoratet for brann- og elsikkerhet). Administrative normer for forurensning i arbeidsatmosfære (Arbeidstilsynet, best.nr. 361). ADR, RID, IMDG, IATA.</p> <p>Micromedex Tomes CPS System. Forskrift om klassifisering, merking m.v. av farlige kjemikalier (2002)</p> <p>Forskrift om farlig avfall (2003).</p> <p>Forskrift om utarbeidelse, distribusjon m.v. av helse-, miljø- og sikkerhetsdatablader. (01.08.2002)</p>

16. Andre opplysninger av betydning for helse, miljø og sikkerhet

Erstatter Sikkerhetsdatablad av	23.05.2005
Liste over relevante R-setninger (i seksjon 2)	R35 Sterkt etsende. R41 Fare for alvorlig øyeskade.
Viktigste kilder ved utarbeidelsen av Sikkerhetsdatabladet (ikke norske)	Datablad fra leverandør.
Opplysninger som er nye, slettet eller revidert	Utarbeidet i hht opplysninger fra leverandør samt datablad fra leverandør.